

GONOKOKINĖS INFEKCIJOS DIAGNOSTIKOS IR AMBULATORINIO GYDYMO METODIKA

Gonokokinė infekcija – tai lytinių santykių ir gimdymo metu perduodama užkrečiamoji liga, kurią sukelia *Neisseria gonorrhoeae* (toliau – *N. gonorrhoeae*). Hematogeninis infekcijos išplitimas, kaip ir buitinis užsikrėtimas – itin reti.

Sergančiųjų lytinių partnerių privalomoji epidemiologinė priežiūra atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl lytiškai plintančių infekcijų, ŽIV nešiojimo ir ŽIV ligos epidemiologinės priežiūros tvarkos asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigose“ (Žin., 2003, Nr. [27-1105](#)) ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. V-276 „Dėl Visuomenei pavojingų užkrečiamųjų ligų, kuriomis sergantys asmenys laikomi apdraustaisiais, kurie draudžiami valstybės lėšomis privalomuoju sveikatos draudimu, sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [50-2244](#)).

Gonokokinę infekciją įtarti ir tęsti gydymą, vadovaudamiesi specialistų rekomendacijomis ir Medicinos norma (toliau – MN) 14:1999, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 553 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 14:1999 „Bendrosios praktikos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [109-3196](#)), gali bendrosios praktikos gydytojai. Tai gali daryti ir akušeriai-ginekologai, vadovaudamiesi MN 64:1999, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 64:1999 „Gydytojas akušeris-ginekologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [10-227](#)), ir kiti gydytojai, vadovaudamiesi savo specialybės medicinos normos reikalavimais.

Pagal Tarptautinę statistinę ligų ir sveikatos problemų klasifikaciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1996 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 542 „Dėl 10-os redakcijos Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos problemų klasifikacijos įvedimo“ (Žin., 2001, Nr. [50-1758](#)), skiriama:

Nr.	Kodas	Pavadinimas
1	A54	Gonokokinė infekcija
2	A54.0	Apatinių lytinių ir šlapimo takų gonokokinė infekcija be periuretrinių ir pridėtinių liaukų absceso (pūlinio)
3	A54.1	Apatinių lytinių ir šlapimo takų gonokokinė infekcija su periuretrinių ir pridėtinių liaukų abscesu (pūliniu)
4	A54.2	Gonokokinis pelvioperitonitas ir kitos gonokokinės urogenitalinės infekcijos
5	A54.3	Gonokokinė akių infekcija
6	A54.4	Gonokokinė kaulų ir raumenų sistemos infekcija
7	A54.5	Gonokokinis faringitas
8	A54.6	Tiesiosios žarnos ir išangės gonokokinė infekcija
9	A54.8	Kita gonokokinė infekcija
10	A54.9	Gonokokinė infekcija, nepatikslinta
11	K67.1	Gonokokų sukeltas peritonitas (A54.8+)
12	M73.0	Gonokokinis bursitas (A54.4+)
13	N74.3	Gonokokinis moters dubens organų uždegimas (A54.2+)
14	O98.2	Gonorėja, komplikuojanti nėštumą, gimdymą ir pogimdyminį laikotarpį

GONOKOKINĒS INFEKCIJOS DIAGNOSTIKA

Diagnostikos indikācijas:

- subjektīvās ir objektīvās šlapimo kanāla uzdegimo pazīmes;
- pūlingas gļaudos kakleļa uzdegums;
- lītīnī sātīkī sū sērgančī sī sīptomīnē gonokokīnē īnfekcī sū pāsūtīnē 14 dīnū arba pāsūtīnī lītīnī pātnerī s, sū kūrīo pāsītās lītīškī sātīkī sū dā sū sū nēī pāsē 14 dīnū;
- lītīnī sātīkī sū nē sīptomīnē vīrū šlapīmo kanālo īr kītōmī s gonokokīnē īnfekcī s formōmī sērgančī s lītīnī sātīnī s pātnerī s pāsūtīnē 90 dīnū;
- lītīnī sātīkī sū asmenī s, sērgančī s kītā lītīškī s plīntānčī s īnfekcī s ar dūbēn s organū ūzdegī mū;
- pāsītō pāsū s ar nūrōdītī sātīkī s sū nā sū lītīnī s pātnerī s;
- sūnēsnoī nēī 40 mētū vīrō sēklīdēs īr sēklīdēs pāsīlīpo ūzdegī mās ar pāsūtītītīs;
- ūm s mōtērs māsō s dūbēn s organū ūzdegī mās;
- pūlīngā nā sū sātīnī s ākī ū īnfekcī s;
- ī sškūrō s ī s māsūtīs, ē sāt pāsīlōdīmī s rīzīkō s vēsksnī s (sūnēsnoī nēī 25 mētū pāsītē, nūrōdītās nā sū s lītīnī s pātnerī s).
- īnvāsīnēs gļaudos kakleļa pāsēdūros ar dīrbtīnī s apvāsīnī mās.

Laboratorīnī s tīrīmī s:

- Gramō īr/ar mēlīno mēlī s dāsūtū tēpīnēlī ū mīkroskōpī s;
- klīnīkīnēs mēdžī s tīrīmās pāsēlīo mētōdū;
- klīnīkīnēs mēdžī s tīrīmās *N. gonorrhoeae* antīgēno nū sātōmāsī s mētōdīs;
- klīnīkīnēs mēdžī s tīrīmās *N. gonorrhoeae* nūklēno rū sūtīs frā smentō nū sātōmāsī s mētōdīs.

Diagnostīkō s kītērī s:

- Bū dīngō s formō s īntrā sātēlīnī s (lēukocītū vīdū s) dīplōkokā s grāmō īr/ar mēlīno mēlī s dāsūtū s tēpīnēlī s, pāsītū s ī s pāsītō s šlapī mkanālīo, gļaudos kakleļa kanālō īr tī sī sī sī s žārnō s (kā s bū dīngū klīnīkīnī ū lī gō s pāsūtī ū īr (ar) ē pīdēmīolō gīnī ū dūōmē ū);
- ē mīnī s aptīnkāmā: *N. Gonorrhoeae*, tāsītānt pāsēlīo mētōdā; *N. Gonorrhoeae* antīgēno; *N. Gonorrhoeae* nūklēno rū sūtīs frā smentō;
- Pāsēlīo mētōdās sū bū tīnās vā kū īr nā sū sātīnī ū gonokokīnēī īnfekcī s dī sgnōzūōtī bēī tēī s mō ē ks pērtī zēs ā t vēs s.
- Kītī tīrīmī s. Gīdītō s, dī sgnōzāvēs gonokokīnē īnfekcī s, pāsīvalō īnformūōtī pāsītā, sū s bū tīnā ī s sītīrtī dēl kītū lītīškī s plīntānčī ū īnfekcī ū.

AMBULATORINIS GONOKOKINĖS INFEKCIJOS GYDYMAS

Ambulatorinis lyties takų gonokokinės infekcijos gydymas turi būti derinamas su *Chlamydia trachomatis* infekcijos gydymu (kaip nurodyta 1 lentelės 1 punkte), jei šios infekcijos tikimybė nepaneigta tyrimais.

Ambulatorinio gydymo schemas:

Eil. Nr.	Indikacijos	Kompensuojamieji vaistai (dozės, skyrimo būdai, gydymo trukmė)*	Nekompensuojamieji vaistai (dozės, skyrimo būdai, gydymo trukmė)
1.	Suaugusiųjų apatinių šlapimo ir lyties takų ar tiesiosios žarnos gonokokinė infekcija	<i>Ciprofloxacinum</i> (geriama 500 mg, vieną kartą) ir 7 paras <i>Doxycyclinum</i> (geriama po 100 mg, du kartus per parą)	<i>Ceftriaxonum</i> (250 mg, leidžiama į raumenis, vieną kartą) arba <i>Cefixime</i> (geriama 400 mg, vieną kartą) arba <i>Ofloxacinum</i> (geriama 400 mg, vieną kartą) ir 7 paras <i>Doxycyclinum</i> (geriama po 100 mg, du kartus per parą)
2.	Nėščiosios ir maitinančios krūtimi moterys		<i>Ceftriaxonum</i> (250 mg, leidžiama į raumenis, vieną kartą) ir 7 paras <i>Erythromycinum</i> (bazinis) (geriama po 500 mg, keturis kartus per parą)
3.	Ryklės gonokokinė infekcija	<i>Ciprofloxacinum</i> (geriama 500 mg, vieną kartą)	
4.	Naujagimių akių gonokokinė infekcija; motinų, užsikrėtusių gonokokine infekcija, naujagimiai; vaikų gonokokinė infekcija**	<i>Benzylpenicillinum</i> (leidžiama į veną kas 6 val. 50 tūkst. TV (naujagimiams) ar 200 tūkst. TV (vaikams), 3 dienas)	<i>Ceftriaxonum</i> (25–50 mg/kg, ne daugiau kaip 125 mg, leidžiama į raumenis, vieną kartą)
5.	β-laktaminė alergija cefalosporinams	<i>Ciprofloxacinum</i> (geriama 500 mg, vieną kartą) ir 7 paras <i>Doxycyclinum</i> (geriama po 100 mg, du kartus per parą)	
6.	Alergija chinolonams ir cefalosporinams		<i>Spectinomycinum</i> (2 g, leidžiama į raumenis, vieną kartą)
7.	Sergančiojo lytinių partnerių gydymas	<i>Ciprofloxacinum</i> (geriama 500 mg, vieną kartą per parą) ir 7 paras <i>Doxycyclinum</i> (geriama po 100 mg, du kartus per parą)	<i>Ceftriaxonum</i> (250 mg, leidžiama į raumenis, vieną kartą) arba <i>Cefixime</i> (geriama 400 mg, vieną kartą) arba <i>Ofloxacinum</i> (geriama 400 mg, vieną kartą) ir 7 paras <i>Doxycyclinum</i> (geriama po 100 mg du kartus per parą)

* Kompensuojama asmenims iki 25 m. amžiaus.

** Vaikai ir paaugliai, sveriantys daugiau kaip 45 kg, gydomi kaip suaugusieji.

GYDYMO REZULTATAI IR PAKARTOTINIS TYRIMAS

Jei baigus gydymą ir atlikus klinikinės medžiagos laboratorinius tyrimus neaptinkamas ligos sukėlėjas ir pacientas nesiskundžia, gydymas yra sėkmingas, pacientas sveikas. Pakartotinis tyrimas baigus gydymą gali būti atliekamas, jei yra medicininių indikacijų ar paciento pageidavimu.

Parengta vadovaujantis Gonokokinės infekcijos diagnostikos ir ambulatorinio gydymo, kompensuojamo iš privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. V-367 „Dėl Lėtinės obstrukcinės plaučių ligos, gonokokinės infekcijos, sifilio diagnostikos ir ambulatorinio gydymo, kompensuojamo iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, metodikų patvirtinimo“

